

Світлана Коломієць

кандидат педагогічних наук, професор
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
ORCID ID 0000-0003-1070-6907
svitlanak29@gmail.com

Валерія Коломієць

студентка факультету лінгвістики
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
ORCID ID 0000-0003-2863-6126
proworker11@gmail.com

ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА ПАТЕНТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Стаття присвячена актуальній проблемі жанрових особливостей патентної документації. Актуальність проблематики пов'язана не тільки з важливістю подальшого накопичення знань у галузі функціональної стилістики та лінгвістики тексту, але й із завданнями вдосконалення винахідницької та патентно-ліцензійної роботи. Патентна документація розглядається як вид науково-технічної літератури, що поєднує властивості двох функціональних стилів: науково-технічного та офіційно-ділового. Проаналізовано напрямки лінгвістичних досліджень патентної документації, зокрема, зіставлення жанру патенту з іншими жанрами наукової літератури. В статті здійснено порівняльний аналіз опису винаходу як структурного компонента патенту та наукової статті. Зазначено, що з науковим стилем опис винаходу і весь текст патенту поєднують такі соціально-культурні функції, як фіксація технічного знання, яке об'єктивується у вигляді текстів та здійснення за допомогою патентних документів обміну знаннями; з офіційно-діловим стилем патент поєднує спільна функція захисту інтелектуальної власності. Особливу увагу в статті приділено опису винаходу який є текстом із двоїстою функціонально-стилістичною функцією та формулі винаходу, яка є частиною опису, коротким словесним виразом сутності винаходу. Основна функція формули – правова. На основі інтенційно-функціонального підходу представлено лінгвістичні особливості патенту не як набір окремо взятих складових у вигляді архаїзмів, канцеляризмів та термінів, а як модель, що складається із взаємозалежних елементів.

Ключові слова: жанр; патент; опис винаходу; формула винаходу; функціональний стиль; інтенційно-функціональний підхід.

1. ВСТУП

У статті наголошено, що сьогодні проблема організації жанрів науково-технічної літератури все більше привертає увагу лінгвістів, про що свідчить зростання публікацій, присвячених дослідженню жанрової своєрідності наукових текстів. Чинниками зростаючого дослідницького інтересу до лінгвостилістичних та жанрових особливостей науково-технічної інформації є, по-перше, процеси глобалізації, які передбачають широкий обмін науково-технічною інформацією (Федоренко & Бондаренко, 2020) і, по-друге, входження світової спільноти в четверту промислову революцію (Industry 4.0), сутність якої полягає в злитті технологій, у розмиванні кордонів між фізичною, цифровою і біологічними сферами, у розвитку штучного інтелекту і віртуальної економіки. «Крім того, сучасний етап розвитку суспільства характеризується широкими міжкультурними зв'язками, необхідними для вирішення низки нагальних проблем, що стосуються всього людства в цілому. Прояв цієї тенденції виявляється й в інтеграції до фахових мов, які слугують ефективним засобом для обміну

інформацією та досвідом у різних сферах професійної діяльності» (Федоренко & Шеремета, с. 42, 2021).

Однак на тлі детальної вивченості основних письмових жанрів наукового стилю (стаття, монографія, дисертація) патентна документація відрізняються як структурою, функціями, так і мовними особливостями і потребує більш глибокого і детального вивчення.

Актуальність цієї статті полягає у тому, що вивчення жанрової специфіки патентної документації є значущим аспектом лінгвістичного дослідження у теоретичному відношенні, оскільки сприяє подальшому накопиченню знань у галузі функціональної стилістики та лінгвістики тексту. У той же час вивчення закономірностей функціонування мови цього жанру тісно пов'язане із завданнями вдосконалення винахідницької та патентно-ліцензійної роботи, створення систем автоматичної обробки патентної інформації. Цілком очевидно, що вирішення цих завдань неможливе без урахування реально існуючих особливостей мови патентних документів (Андрощук & Роботягова, 2017, с. 61).

Жанрова структура патенту, з одного боку як технічного тексту, а з іншого – юридичного документу, є предметом дослідження таких науковців, як Гредина, Шершукова, Триноженко, Гончарова, Максименко, які аналізують лінгвостилістичні особливості мови патентного опису та труднощі його перекладу. Натомість правознавці Шершукова, Трофімова, Борисенко, Неврева наполягають на введенні тексту формул винаходів у загальний правовий дискурс.

Метою статті є дослідження особливостей жанру патенту як тексту, який характеризується функційною двоїстістю.

2. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методи дослідження включають метод суцільної вибірки для формування досліджуваної бази текстів патентної документації, методи аналізу і синтезу, за допомогою яких було зібрано й узагальнено теоретичний матеріал з досліджуваної теми, а також підбито підсумки дослідження, метод лінгвостилістичного аналізу, що допоміг виявити основні жанрові та лінгвостилістичні риси текстів патентної документації.

3. РЕЗУЛЬТАТИ Й ОБГОВОРЕННЯ

Наразі, лінгвістичні дослідження патентної документації ведуться у таких напрямках:

- а) у плані зіставлення патентного жанру з іншими жанрами наукової літератури;
- б) у білінгвістичному аспекті (переклад патентного документу з української на іноземний та зворотний переклад);
- в) з точки зору підвищення лінгвістичної культури укладачів тексту опису та укладачів нормативних документів;
- г) в аспекті автоматизації обробки патентної інформації тощо.

Захист авторських прав на науково-технічні винаходи набуває все більшої значущості в сучасному світі, що зазнає значних змін внаслідок процесу глобалізації (Карабан, 2001, с. 12).

Документальним підтвердженням такого захисту є патент, що обслуговує офіційно-ділову сферу патентного права (Літвінова, 2015 с. 10). Відповідно до визначення на сайті Федеральної служби з інтелектуальної власності, патент – це «охоронний документ, який засвідчує виключне право фізичної або юридичної особи на об'єкт патентного права» (*Package Information*, 2018).

Об'єктами патентного права можуть бути науково-технічний винахід, корисна модель та промисловий зразок. Іншими словами, патент – це «виключне право на вироб або процес, який, як правило, являє собою новий спосіб виконання тої чи іншої дії або пропонує нове технічне вирішення того чи іншого завдання» (Євтушенко, 2016, с. 4). Для отримання патенту потрібно, щоб технічна інформація про винахід була повністю розкрита у заявці на патент.

Патенти відносять до наукового стилю, виділяючи його серед інших письмових жанрів наукової комунікації як периферійний жанр науково-ділового підстилю. Дослідники Гура та Халецька (2020) відзначають прикордонний характер жару патенту, що характеризується наявністю елементів як офіційно-ділового, так і стилю (с. 63). Вивчаються також окремі

складові патенту, наприклад, Криворучко (2018) розглядає лексичні маркери офіційно-ділового стилю, архаїзми та канцеляризми (с. 241); Паргаонкар (Pargaonkar, 2016) досліджував особливості поєднання спеціальної лексики в тексті патенту в рамках мови для спеціальних цілей та аналізував частотність вживання тих чи інших частин мови у тексті патенту.

Можна зробити висновок, що патентна документація – це окремий вид науково-технічної літератури, яка характеризується ознаками як науково-технічного, так і офіційно-ділового стилів, при цьому розділяють первинну та вторинну патентну документацію.

До первинної патентної документації відноситься сукупність документів, що містять відомості про результати науково-дослідних, проектно-конструкторських та ініціативних розробок, заявлених або визнаних відкриттями, винаходами, промисловими зразками, корисними моделями, а також інформацію про охорону прав винахідників, тоді як вторинна документація включає матеріали, що є результатом аналітико-синтетичної переробки первинної патентної документації, тобто реферати та анотації описів винаходів, видання інформаційних центрів, що спеціалізуються на публікації первинних патентних документів (Єльнікова, 2016, с. 4).

Природно припустити, що ці види патентної літератури, об'єднуючись в один жанр мають свої специфічні особливості. Більше того, суттєві відмінності спостерігаються і в межах одного виду, наприклад, між описом винаходу та формулою, що входить до його складу, яка є короткою словесною характеристикою сутності технічного рішення, а опис винаходів є вільнішим від регламентацій мовного вживання (Літвінова, 2015, с. 77).

Слід зазначити, що вимоги до опису винаходу мають переважно номенклатурно-композиційний характер: зазначається перелік обов'язкових тематичних розділів та порядок їх проходження в тексті опису. В цілому опис винаходу відрізняється від статті з аналогічним технічним змістом лише вищим ступенем стандартизації викладу сутності технічної ідеї.

Серед особливостей, що відрізняють описи винаходів від інших жанрів науково-технічної літератури (крім згаданої вище вищого ступеня стандартизації) можна назвати такі:

1) переважну установку на опис за відсутності інших функціонально-стильових типів мови;

2) більш високий рівень однорідності змісту;

3) достовірність змісту (Андрощук, Роботягова, 2017, с. 63).

Ці особливості описів винаходів не створюють їм виняткового положення у загальному потоці науково-технічних документів. Особливий інтерес для лінгвістів представляє останній пункт патентного опису, так звана патентна формула (формула винаходу) – короткий виклад предмета винаходу з виділенням того найбільш суттєвого, що вважається винаходом і є об'єктом правового захисту.

Вимоги до структури формули численні і кожна з них робить свій внесок у формування унікального вигляду цього виду документа. Частина вимог носить універсальний характер: будь-яка формула повинна мати такі властивості, як *лаконічність*, *широта* (спільність), *повнота* та *визначеність*, а також відповідати *вимогам єдності винаходу*. Інші вимоги конкретніші: вони вказують на те, яким чином досягаються перелічені властивості (Кочеткова, Несчетна, 1998, с. 20).

До таких вимог відносяться, наприклад, правило викладу кожного пункту формули у вигляді однієї пропозиції, що має стандартну структуру. Ряд вимог поширюється тільки на деякі категорії винаходів (пристрої, способи, речовини). Прикладом такої вимоги є вказівка на необхідність опису пристрою у статичному стані. Очевидно, саме своєрідність формули винаходу, заключної частини патентного опису, дозволяє деяким дослідникам розцінювати патентний опис як самостійний стиль на тій підставі, що патентний опис, крім загальної для всіх стилів функції спілкування та інформаційної (функції повідомлення) має ще й функцію правового захисту винаходу.

Виходячи з цієї додаткової функції патентний опис кваліфікується не як жанр науково-технічної літератури, а як особливий техніко-юридичний стиль (Криворучко, 2013) або патентно-технічний стиль (Карабан, 2001). На думку Криворучка (2013), хоча жанр патенту і

характеризується певною своєрідністю мовних засобів, у загальному плані він не повинен відрізнятися від наукового стилю.

Зауважимо, що з науковим стилем його поєднують дві найважливіші соціально-культурні функції: по-перше, патентний документ фіксує технічне знання, яке об'єктивується у вигляді текстів, що відкладається в пам'яті людства і передається з покоління в покоління, а по-друге, за допомогою патентних документів здійснюється обмін знаннями між спеціалістами. З цього випливає, що поняття, що зустрічаються в деяких дослідженнях, техніко-юридичного стилю вільно вміщаються в рамки ширшого поняття наукового стилю (Андрощук, Роботягова, 2020, с. 66).

До джерел патентної інформації відносяться описи винаходів і корисних моделей, патентні формули, реферати, бібліографічні покажчики, а також документи про промислові зразки і товарні знаки, що охороняються. Носій патентної інформації – патентна документація.

Якщо розглядати такий структурний компонент патенту, як опис винаходу, то помітимо притаманну йому функційну двоїстість, а саме: наявність технічної та правової функцій. Опис винаходу разом із його формулою поєднує у собі властивості двох стилів: науково-технічного та офіційно-ділового. Така функційна двоїстість є чинником лінгвістичних характеристик патенту.

Літвінова (2015), окрім складних термінів та технічних характеристик, виокремлює таку низку особливостей патентів:

1. Синоніми. Один і той же термін у різних галузях науки може мати різне значення. Тому так важливо працювати, звіряючись зі спеціалізованими словниками.

2. Займенники. Для робіт українських учених характерною особливістю є знеособлення автора за допомогою пасивних конструкцій таких як: *було вирішено що, було проведено дослідження та ін.* Натомість патентна документація іноземних винахідників часто написана від першої особи однини.

3. Штампи, кліше, канцеляризми (с. 70).

По суті, науково-технічний зміст у патентному документі вбирається у форму, що має правове значення. Якщо слідувати ідеї домінування змісту над формою, то опис винаходу слід віднести до особливого жанру науково-технічної літератури, максимально віддаленому від ядра наукового стилю, при цьому стилістична специфічність цього жанру визначається правовою функцією.

Технічна інформація, що міститься в патентних документах, зазвичай включає чотири елементи:

1) короткий стан рівня техніки, наскільки відомо автору;

2) детальний опис винаходу викладений таким чином, щоб фахівець у цій галузі міг користуватися цим винаходом;

3) одне чи кілька креслень (чи хімічна формула), що наочно ілюструють функціонування винаходу;

4) формула, яка визначає обсяг винаходу тощо.

Як зазначалося раніше, опис винаходу є текстом із двоїстою функціонально-стилістичною функцією технічної, правової та природної інформації, що міститься у формулі винаходу (Євтушенко, 2016, с. 4).

Хоча формула винаходу є частиною опису, проте в його межах вона відзначається певною самостійністю. Ця самостійність виявляється, по-перше в тому, що формула, на відміну від інших композиційно-тематичних розділів опису включена до нього під самостійним заголовком, а по-друге, вона є коротким словесним виразом сутності винаходу, результатом згортки змісту інформації.

Існують розбіжності щодо належності формули винаходу до певного виду патентної інформації. Як згорнуту інформацію її можна віднести до вторинної патентної документації, однак існує протилежна точка зору, яка обґрунтовується тим, що формула як оригінальний документ виходить у світ значно раніше опису: спочатку у складі рішення про видачу патенту, а потім в офіційному бюлетені. У звичайній системі наукової комунікації спочатку

публікується первинний (повний) текст, а згодом вторинний (скорочений) варіант (Карабан, 2001, с. 23).

Таке виняткове положення формули винаходу щодо опису впливає із її функцій. Основна функція формули – правова. Текст формули через обсяг поняття, що виражається ним, фіксує предметний кордон прав винахідника, а також сприяє розпізнаванню винаходу реальних об'єктів, тобто є контрольним засобом при встановленні факту використання винаходу.

Виконуючи свої основні завдання (визначення обсягу прав винахідника та сфери правової охорони, що забезпечується державою), формула винаходу використовується і для інших цілей (Карабан, 2001, с. 34).

Друга за значущістю функція формули – технічна. Формула зобов'язана коротко та чітко передати технічну сутність винаходу за допомогою сукупності суттєвих ознак. У формулі, об'єкт винаходу очищається від побічних, випадкових ознак і чітко розкриває задум винахідника.

Зі сказаного випливає, що правова функція формули орієнтована у бік обсягу, а технічна – у бік змісту поняття об'єкта винаходу. За правом закріплюється екстенціональний (денотативний) аспект поняття (обсяг поняття = обсягу прав), а за технікою – інтенціональний (сигніфікативний) аспект (зміст поняття = змістом винаходу) (Гура, Халецька, 2020, с. 64).

Функційна двоїстість формули проявляється також у тому, що її текст повинен відповідати діалектично суперечливим вимогам: спільність – повнота, спільність – визначеність, лаконічність – повнота, однокатегоріальність – багатокатегоріальність (Кузьмініх, 2018).

Перелічені опозиції мають своїм наслідком лінгвістичні характеристики формули опису, а саме: у формулі винаходу компресія декількох синтагм в одну атрибутивну іменну групу поєднується з явищем надмірності, що виявляється у циклічному поданні інформації з багаторазовим повторенням тих самих елементів і фрагментів тексту; формула винаходу, відрізняючись винятковою простотою та прозорістю на гіперсинтаксичному рівні, характеризується складністю та громіздкістю на синтаксичному та семантико-синтаксичному рівнях; формулі винаходу властива атермінологічність, що виявляється в униканні термінологічного позначення родових, а іноді й видових понять, а номінація має функціонально-дефінітивний спосіб. Ще однією лінгвістичною рисою патенту є те, що він характеризується своєю особливою граматикую, яка значною мірою заснована не на регулярності морфологічного вираження, а на семантичних властивостях слів (Літвінова, 2015, с. 77).

Зазначені характеристики знайшли своє підтвердження у дослідженні патентної документації у сфері медицини, хімії, фізики та біології. Наведемо приклад формули винаходу: «*A composition for treating a bacterial infection comprising a particular amount of compound X, wherein the compound X is 2,4-diamino-6-phenyl-s-triazine-5-carboxamide, and a pharmaceutically acceptable carrier*» (у цій формулі винаходу вказується, що композиція для лікування бактеріальної інфекції містить певну кількість речовини X, яка є 2,4-діаміно-6-феніл-s-тріазин-5-карбоксамідом, та фармацевтично прийнятний носій) (*Package Information*, 2018). Перелічені властивості патентної документації істотно впливають на успішне вирішення прикладних завдань, пов'язаних як з автоматичною обробкою патентних текстів, так і з подальшим вивченням поняття жанрово стилістичної домінанти тексту в письмовому перекладі, яке хоча й розглядається в наукових розвідках (Коломієць, Шевченко, 2011), проте потребує подальшого більш глибокого дослідження.

Слід зазначити, що патент обслуговує сферу патентного права та підтверджує право власника на науково-технічний винахід. Екстралінгвістична цілеустановка, або інтенція автора – повідомити нове наукове знання про винахід у точній формі, що визначає інформуючу функцію патенту та такі його риси, як: багатоконпонентні термінологічні колокації та поліпредикативні пропозиції, ускладнені однорідними членами. Правова функція знаходить своє лінгвістичне вираження у формі архаїзмів та кліше.

Вважаємо за доцільне розглядати лінгвістичні характеристики з позицій інтенційно-

функціонального підходу. Зазначимо, що інтенційно-функціональний підхід – це психологічна теорія, яка описує поведінку людей через їхні інтенції та функції. За інтенційно-функційним підходом, людські інтенції, або мета, визначають те, що люди хочуть досягти, а функції описують, як вони цього досягають (Каліщук, 2020). У мовознавстві, інтенційно-функціональний підхід може бути застосований до вивчення мовних дій, їхніх цілей та функцій (Шабат-Савка, 2014, с. 256). Саме такий підхід дозволяє представити лінгвістичні особливості патенту не просто як набір окремо взятих складових у вигляді архаїзмів, канцеляризмів та термінів, а як модель, що складається із взаємозалежних елементів.

Вивчення жанру патенту у функційному аспекті відноситься до сфери функціональної стилістики та жанрознавства і полягає у виявленні та описі ознак тексту патенту, специфіка яких екстралінгвістично обумовлена, тобто обумовлена інтенцією автора і – домінуючою функцією жанру патенту – точного інформування. Ця інтенційно-функціональна обумовленість знаходить свою системну маніфестацію на рівнях словосполучення, речення та усього тексту патенту.

4. ВИСНОВКИ І НАПРЯМИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Аналіз наукової літератури та патентної документації дозволив на основі інтенційно-функціонального підходу визначити жанрову специфіку патенту як поєднання одночасно технічної та правової функцій. Найбільш виразно поєднання цих функцій реалізується в формулі винаходу, правова функція якої орієнтована у бік обсягу, а технічна – у бік змісту поняття об'єкта винаходу.

Функціональна двоїстість формули проявляється також у тому, що її текст повинен відповідати діалектично суперечливим вимогам, що знаходить своє вираження у лінгвістичному оформленні тексту патенту. Лінгвістичні характеристики патенту розглядаються з позицій інтенційно-функціонального підходу. Вважаємо, що цей підхід дозволяє розглядати лінгвістичні особливості патенту не просто як набір окремо взятих складових, наприклад, архаїзмів та термінів, а як модель, що складається із взаємозалежних елементів, характеризується функційною двоїстістю і має на меті фіксацію технічного знання та правовий захист винаходу.

Перспективи подальших досліджень убачаємо у розгляді відтворення жанрових особливостей тексту патенту в тексті перекладу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Андрощук Г.О., Роботягова Л.І. Реформа патентної системи США. *Наука, технології, інновації*. 2017. № 3 (3). С. 61–68.
- Гура Н.П., Халецька Ю. С. Синтаксичні особливості патентного опису США. *Нова філологія*. 2020. Вип. 80. С. 63–65.
- ДСТУ 3575-97 «Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення», Держстандарт України. Київ, 1997.
- Євтушенко В. М. Аналіз публікаційної і патентної активності за результатами моніторингу виконання наукових досліджень і розробок бюджетного фінансування. *Науково-технічна інформація*. 2016. № 2. С. 3–10.
- Єльнікова Н. І. Лексико-семантичні особливості юридичної термінології. *Сучасні проблеми соціально-гуманітарних наук : збірник текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. (Харків, 2 червня 2017 р.)*. Харків : ХНУВС, 2017. С. 3–27.
- Карабан В. І. Переклад англійської науково-технічної літератури. Ч.2 : Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі. Вінниця : Нова книга, 2001. 304 с.
- Каліщук С. М. Генеза смислової архітекτονіки свідомості майбутніх психологівконсультантів : монографія. Львів : СПОЛОМ, 2020. 492 с.
- Коломієць С. С., Шевченко М. І. Жанрово-стильова домінанта у відтворенні англословного опису винаходу у патентній літературі мовою перекладу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. 2011. Вип. 20. С. 281–290.
- Кочеткова А., Несчетна Т. На порозі XXI сторіччя: сучасні патентно-інформаційні технології. *Інтелектуальна власність*. 1998. № 1. С.18–21.
- Криворучко І. М., Носенко Ю. М., Вербова О. В., Сінельник Л. М. Патентно-ліцензійна діяльність в контексті інноваційно-інвестиційного розвитку НААН. *Вісник Центру наукового забезпечення АПВ Харківської області*. 2013. Вип. 14. С. 240–247.

- Літвінова О. В. Аналіз особливостей патентно-інноваційної стратегії при створенні орфанних препаратів. *Фармацевтичний часопис*. 2015. № 2. С. 76–81.
- Шабат-Савка С. Комунікативна інтенція в контексті категорійних величин синтаксису. *Типологія та функції мовних одиниць*. 2014. № 2(4). С. 249–260.
- Федоренко С., Бондаренко Т. Структурно-семантичні особливості функціонування та перекладу англійських термінологічних словосполучень фахових мов електротехніки та машинобудування. *Advanced Linguistics*. 2020. 5. С. 68–74. <https://doi.org/10.20535/2617-5339.2020.5.203899>
- Федоренко С. В., Шеремета К. Б. Студіювання фахової мови в лінгводидактичному та власне лінгвістичному аспектах. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». 2021. Вип. 11(79). С. 42–45.
- Package Information: PHP_CodeSniffer*. 2018. URL : http://pear.php.net/package/PHP_CodeSniffer/redirected.
- Pargaonkar Y. R. Leveraging patent landscape analysis and IP competitive intelligence for competitive advantage. *World Patent Information*. 2016. Vol. 45. P. 10–20.

REFERENCES

- Androschuk, G. O., & Robotyagova, L. I. (2017). Reform of the US patent system. *Science, technology, innovation*, 3(3), 61–68. [in Ukrainian]
- DSTU 3575-97 “Patent research. Main provisions and procedure of implementation”, *State Standard of Ukraine*. (1997). Kyiv. [in Ukrainian]
- Fedorenko, S., & Bondarenko, T. (2020). Strukturno-semantychni osoblyvosti funktsionuvannya ta perekladu anhlomovnykh terminolohichnykh slovospoluchen fakhovykh mov elektrotekhniky ta mashynobuduvannya [Structural and semantic features of functioning and translation of English terminological phrases of specialized languages of electrical and mechanical engineering]. *Advanced Linguistics*, 5, 68–74. <https://doi.org/10.20535/2617-5339.2020.5.203899> [in Ukrainian]
- Fedorenko, S. V., & Sheremeta, K. B. (2021). Studiyuvannya fakhovoyi movy v lnhvodydaktychnomu ta vlasne lnhvystychnomu aspektakh [Studying a professional language in linguistic didactic and actual linguistic aspects]. *Scientific notes of the National University “Ostroh Academy”: series “Philology”*, 11(79). P. 42–45. [in Ukrainian]
- Hura, N. P., & Khaletska, Yu. S. (2020). Syntactic features of the patent description of the United States. *New Philology*, 80, 63–65. [in Ukrainian]
- Kalischuk, S. M. (2020). *The genesis of the semantic architecture of the consciousness of future psychologists and consultants: a monograph*. Lviv: SPOLOM. [in Ukrainian]
- Karaban, V. I. (2001). Translation of English scientific and technical literature. Part 2: *Lexical, terminological and genre-stylistic difficulties*. Vinnytsia: New Book. [in Ukrainian]
- Kochetkova, A., & Neschetna, T. (1998). On the threshold of the 21st century: modern patent and information technologies. *Intellectual property*, 1, 18–21. [in Ukrainian]
- Kolomiets, S. S., & Shevchenko, M. I. (2011). The genre-style dominant in the reproduction of the English-language description of the invention in patent literature in the language of translation. *Bulletin of the National University “Ostroh Academy”*. *Philological Series*, 20, 281–290. [in Ukrainian]
- Krivoruchko, I. M., Nosenko, Yu. M., Verbova, O. V., & Sinelnik, L. M. (2013). Patent-licensing activity in the context of innovation and investment development of the National Academy of Sciences. *Bulletin of the Center for Scientific Support of APV of the Kharkiv Region*, 14, 240–247. [in Ukrainian]
- Litvinova, O. V. (2015). Analysis of features of the patent-innovation strategy in the creation of orphan drugs. *Pharmaceutical journal*, 2, 76–81. [in Ukrainian]
- Package Information: PHP_CodeSniffer*. (2018). <http://pear>
- Pargaonkar, Y. R. (2016). Leveraging patent landscape analysis and IP competitive intelligence for competitive advantage. *World Patent Information*, 45, 10–20. [in Ukrainian]
- Shabat-Savka, S. (2014). Communicative intention in the context of categorical values of syntax. *Typology and functions of language units*, 2(4), 249–260. [in Ukrainian]
- Yelnikova, N. I. (2017). Lexical-semantic features of legal terminology. *Modern problems of social and humanitarian sciences: coll. Texts of speeches on the republic. interuniversity science and practice conf. (Kharkiv, June 2, 2017)*, 3–27. [in Ukrainian]
- Yevtushenko, V. M. (2016). Analysis of publication and patent activity based on the results of monitoring the implementation of scientific research and development budget funding. *Scientific and technical information*, 2, 3–10. [in Ukrainian]

Svitlana Kolomiets, Valeriia Kolomiets. Genre specificity of patent documentation. The article is devoted to the actual problem of genre features of patent documentation. The relevance of the issue is related not only to the importance of further accumulation of knowledge in the field of functional stylistics and text linguistics but also to the tasks of improving inventive and patent-licensing work. Patent documentation is considered as a type of scientific and technical literature that combines the properties of

two functional styles: scientific and technical and official and business. The article analyzes the directions of linguistic studies of patent documentation, in particular, the comparison of the patent genre with other genres of scientific literature. The article provides a comparative analysis of the description of the invention as a structural component of a patent and a scientific article. It is noted that with the scientific style, the description of the invention and the entire text of the patent combine such socio-cultural functions as the fixation of technical knowledge, which is objectified in the form of texts and the implementation of the exchange of knowledge with the help of patent documents; the patent combines the common function of intellectual property protection with the official business style. Special attention is paid to the description of the invention, which is a text with a dual functional and stylistic function, and the formula of invention, which is a part of the description, a short verbal expression of the essence of invention. The main function of the formula is legal. Based on the intentional-functional approach, the article represents the linguistic features of the patent not as a set of separately taken components in the form of archaisms, clericalisms, and terms, but as a model consisting of interdependent elements.

Keywords: genre; patent; description of the invention; formula; functional style; intentional-functional approach.

Received: March 14, 2023

Accepted: March 31, 2023